

ХАРАКТЕРИСТИКИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Лунак Р. Л., канд. екон. наук, доцент, Гудзоватий О. І., магістр, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

В умовах високої концентрації конкуренції одним із критеріїв визначення ефективності функціонування підприємства є ступінь його економічної безпеки в якій закладається сукупність процесів, що постійно відбуваються і потребують ресурсного забезпечення. Попри це єдина комплексна проблема управління прибутком в системі забезпечення економічної безпеки підприємства сьогодні ще не стала предметом наукового узагальнення. Відповідно відсутність теоретично обґрунтованих підходів до дослідження процесів управління прибутком підприємств ускладнює наукове розв'язання проблемних питань менеджменту економічної безпеки на мікрорівні.

Загалом на мікрорівні менеджери підприємства конкретизують варіанти дій з пошуку шляхів, способів, методів і підходів до управління прибутком, які можуть знайти використання в системі забезпечення економічної безпеки. Аналіз підходів до управління прибутком підприємства дозволяє зробити висновок: швидка динаміка змін умов діяльності зумовлює потребу в нових підходах і концепціях щодо формування і використання прибутку в системі забезпечення економічної безпеки. Так, дослідження системних аспектів забезпечення економічної безпеки підприємства (сценаріїв розвитку подій, концепцій життєвого циклу, збалансованої системи показників, управління вартістю та ін.) свідчать, що сьогодні концепцією, яка найбільше сприяє його розвитку, є налагодження ефективного механізму управління прибутком [1, с. 55-62].

Відмітимо, що головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його формування, розподілу та використання, спрямованих на забезпечення розвитку підприємства, який передбачається, та підвищення рівня його економічної безпеки. Реалізація головної мети управління прибутком потребує визначення конкретних задач за напрямками його формування, розподілу та використання. Так, в контексті забезпечення економічної безпеки підприємства до основних завдань управління формуванням прибутку варто віднести наступні: визначення потреби у цільовій сумі прибутку, що забезпечує цілі розвитку підприємства та умови його самофінансування за рахунок внутрішніх джерел; забезпечення досягнення необхідного рівня прибутку на вкладений власниками капітал; забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку, що формується та рівнем ризику підприємницької діяльності; забезпечення високої якості прибутку за окремими джерелами його формування.

Стосовно системних завдань управління розподілом прибутку в умовах необхідного збереження достатнього рівня економічної безпеки підприємства варто виділити такі: забезпечення передбаченого законодавством розподілу отриманого прибутку між підприємством, державою та іншими учасниками

його зовнішніх фінансових відносин; оптимізація розподілу прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства між накопиченням і споживанням; оптимізація розподілу прибутку, що призначений на споживання між власниками та найманими працівниками; оптимізація пропорцій розподілу прибутку підприємства, що накопичується, між інвестиційними ресурсами та резервним капіталом.

Щодо управлінських аспектів використання прибутку в системі забезпечення економічної безпеки підприємства виділяємо наступні: забезпечення повного і ефективного використання власних інвестиційних ресурсів; забезпечення ефективного використання прибутку, що спрямований на матеріальне стимулювання найманого персоналу; забезпечення повного і ефективного використання прибутку, що спрямований на соціальний розвиток трудового колективу [2, с. 52-57; 3, с. 96-105].

Отриманий підприємством прибуток може бути використаний для задоволення різноманітних економічних потреб. Зокрема, він спрямовується на формування фінансових ресурсів держави, фінансування бюджетних видатків, що досягається вилученням у підприємств частини прибутку в державний бюджет. Очевидно, що прибуток є джерелом формування фінансових ресурсів підприємства і використовується ним для забезпечення достатнього рівня фінансово-економічної безпеки.

За розвитку ринкових відносин велике значення набуває обґрунтування співвідношень у спрямуванні прибутку на цілі виробничо-технічного розвитку, соціального розвитку, формування фінансово-інвестиційного резерву, на виплати засновникам, дивіденди акціонерам. Водночас, прибуток є джерелом сплати підприємством штрафних санкцій, здійснення відрахувань на благодійні цілі, а також використовується для погашення кредитів та інших зобов'язань.

Таким чином, система управління прибутком дає змогу розв'язати низку стратегічних завдань у контексті забезпечення економічної безпеки підприємства: накопичення у достатньому обсязі фінансово-інвестиційного капіталу для безпечного функціонування на ринку; вибір ефективних джерел грошових надходжень; підвищення ефективності розподілу прибутку; досягнення збалансованості витрат і доходів із дотриманням принципів самоокупності та самофінансування.

Список використаних джерел:

1. Куцик В. І., Лупак Р. Л., Годованюк М. А. Інструменти підвищення ефективності управління формуванням та використанням прибутку в цілях капіталізації підприємства». *Бізнес-Інформ*. 2017. № 1. С. 55-62.
2. Васильців Т. Г., Городня Т. А., Лупак Р. Л. Економічні аспекти диверсифікації підприємства з використанням інноваційних інвестицій. *Інтелект XXI*. 2017. Вип. 1. С. 52-57.
3. Лихолат С. М., Лупак Р. Л. Структурні аспекти збалансування внутрішнього ринку в контексті зміцнення економічної безпеки України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2017. Вип. 1. С. 96-105.